

Ősszel Sopronban

Beszámolónk a kirándulásról lapunk 3. oldalán olvasható

Bíró Eszter chanukai koncertje

A Komáromi Zsidó Hitközség Shalom klubja ezúton hív meg minden érdeklődőt a Chanuka ünnepe alkalmából tartandó összejövetelére, melyre 2013. december 1-jén, vasárnap 14:00-kor kerül sor a Menház épületében. Program: Bíró Eszter chanukai koncertje.

Bíró Eszter chanuka ünnepére különleges hangulatú koncerttel készül. Az életvidám, szívbemarkoló és elgondolkodtató dalok között lesznek héber, jiddis, tradicionális és chanukai melódiák, jelenlegi repertoárjából, az Egy kicsit ide, egy kicsit oda című műsorból néhány magyar nyelvű, most született dal is. Bíró Eszter műsora így felnőttekhez, gyerekekhez egyaránt szól, hogy a Fény ünnepe, az öröme által még fényesebb lehessen.

Bíró Eszter énekesként 3 szólólemezre jegyez, idén tavasszal pedig megjelent első gyerekeknek szóló, Állati Zenés ABC című képeskönyve és lemeze. Színesként számos zenés színdarab főszereplője (Az Operaház fantomja, Mozart!, Miss Saigon), illetve több kisfilm és a Csoda Krakóban című nagyjátékfilm női főszereplője. 2002–2008-ig a Budapest Klezmer Band szólistája. Nemzetközi karrierjében fontos állomások voltak az Al Di Meolával és a világhírű barcelonai La Fura Dels Baus társulatával való fellépései, illetve a Fialatok Eurovíziós Dalfesztiválján elnyert 1. helyezés. Jelenleg Falusi Mariannal közös, Egy kicsit ide, egy kicsit oda című koncertjével, illetve az Állati Zenés ABC című gyerek-koncertjével járja az országot. Idén nyáron saját zenekarával New Yorkban, Washingtonban és Bécsben turnézott. 5 év kihagyás után újra látható színpadi szerepben, Melanie-t alakítja az Elfújta a szél című musicalben a Szegedi Szabadtéri Játékokon, a Soproni Arénában, majd december 13-tól a Budapesti Operett Színházban. ■

Boldog Chanukát kívánunk a Hitközségi Híradó valamennyi olvasójának!

Előadás a Chanukáról

Chanuka ünnepéről Fináli Gábor Crabbijelölt szól. Fináli Gábor a budapesti Országos Rabbiképző-Zsidó Egyetem hallgatója, a dél-pesti zsinagóga vallási vezetője, ezenkívül rendszeres előadója több zsidó rendezvénynek. Korábban már több alkalommal volt már vendégünk ünnepeinken.

A program második felében ünnepi fánkkal, trenderlivel és tombolával várunk mindenkit, a gyermekek különleges ajándékot kapnak. Hozza magával unokáit is! ■

Fánksütő verseny

A Komáromi Zsidó Hitközség Chanuka ünnepe alkalmából fánksütő versenyt hirdet. Mindenki elhozhatja az általa készített fánkot, vagy latkeszt a Shalom klub rendezvényére. A benevezett műveket a zsűri értékeli. Az első három helyezett értékes nyereményben részesül. Mindenki nevezését várjuk! ■

Meghívó

Szeretettel meghívjuk az Országos Rabbiképző Zsidó Egyetem Szabadgyetemének következő komáromi előadására, melyre **2013. december 11-én 16:00** órai kezdettel kerül sor.

Előadó és a téma: Dr. Schőner Alfrédné: Mikor mit eszünk? Mitől kóser a zsidó konyha?

A belépés díjtalan. A program a Nemzeti Kulturális Alap és az EZRA Alapítvány támogatásával jön létre. ■

Támogatónk

20 éves az nka

Gyökereink visszahívnak – Komáromi Zsidók Világtalálkozója

A Komáromi Zsidó Hitközség 2014-ben a Holokauszt 70. évfordulója alkalmából rendezi meg a Komáromi Zsidók II. világtalálkozóját. A túlélők mellett várunk mindenkit, akinek városunkból vagy a környékről származtak felmenői. A program szlovák, magyar és angol nyelven zajlik majd. Valamennyi generáció tagjait szeretettel várjuk!

Időpont: 2014. június 6-8.

Tervezett program: péntek: zsidó közösségi múzeum megnyitása a Menházban, közös szombatfogadás és ünnepi kóser vacsora, szombat: Sahrit, ismerkedő beszélgetés, városnéző séta, találkozás a város vezetésével, Havdala, filmvetítés, vasárnap: Mártírnap – megemlékezés a temetőben és a zsinagógában.

Regisztráció: kile@menhaz.sk. Kérjük, továbbítsa felhívásunkat ismerőseinek, barátainak! Mindenkit szeretettel várunk! ■

Kérjük a támogatását!

Kedves Olvasónk! Kérjük, lehetősége szerint támogassa a Komáromi Zsidó Hitközség programjait, a HH megjelenését, épületeink, temetőnk felújítását.

2008. január 1-től támogatását az alábbi bankszámlaszámokra küldheti (támogatás személyesen a KZSH titkárságán és csekken is lehetséges):

Belföldi átutalás Szlovákiából:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vagy
10103804/5200 – OTP Slovakia

Nemzetközi átutalás külföldről:

A KZSH címe: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Bakunk címe: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno vagy

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Bankunk címe: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Köszönjük!

Magyarországi olvasóink figyelmébe: Kedves Olvasónk!

Kérjük, hogy az egyházaknak adható személyi jövedelemadója 1 százalékát a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége részére ajánlja fel a 0358-as technikai számon. A MAZSIHISZ rendszeresen támogatja a KZSH munkáját!

Külföldi olvasóink figyelmébe: Támogathat már Paypalon keresztül is!

A Komáromi Zsidó Hitközség megnyitotta Paypal számláját, adományait az alábbi címre küldhetik: help@menhaz.sk

Hitközségi Híradó (Spravodaj) – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja (mesačník ŽNO v Komárne). Alapítva 5756-ban (1996), **főszerkesztő** – séfredaktor: Paszternák Tamás (tamas.paszternak@menhaz.sk), Paszternák András (andras.paszternak@menhaz.sk), **munkatársak** – spolupracovníci: Haas Judit, Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő** – grafická úprava: Saláth Richárd, **olvasószerkesztő** – jazyková korektúra: Vadász Magda (Budapest), Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), Katarína Potoková (Nitra), **nyomtatás** – tlač: Nec-arte Kft., Komárom, a **KZSH címe** – adresa ŽNO: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel./fax: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám:** EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. **IČO:** 34073400. Alapítva 5756-ban. Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR – program Kultúra národnostných menšín 2013. **Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el!**

Faliújság rövid hírek

✧ A KZSH-t, a HH-t és a Shalom klubot támogatták: Alena Bugárová, Wohlstein Sándor (Pozsony) dr. Rácz Mihály (Tata), Jakabovits Dezső (Győr) és anonimításukat kérő adományozók. Köszönjük!

✧ Új könyvekkel bővítettük a Spitzer Béla Kiskönyvtár állományát. Magyar és szlovák nyelvű kiadványok érkeztek. Várjuk olvasóinkat.

✧ Októberben több látogató kereste fel a Menházat. Továbbra is mindenkit várunk szeretettel!

✧ Elkészült a 2014-es jubileumi év programja, melyet decemberi számunkban olvashatnak.

✧ Miroslav Michaela történész a komáromi zsidó közösség múltját kutatja. Nemrég hitközségünk 1870-es alapszabályával ajándékozott meg minket, melyet kérésünkre Katarína Potoková fordított le szlovák nyelvre. Köszönjük!

✧ Várjuk program és rendezvény ötleteiket a kile@menhaz.sk címre!

✧ Novemberben Pozsonyban vetített Susi és Peter Scheniner: Naiv álmok című, a komáromi zsidó közösségről szóló filmjét.

Kóser pékáru rendelhető

Kóser pékáru legközelebb **2013. november 29-re** (péntek) rendelhető. Barchesz és egyéb termékek iránti igényüket **27-ig** (szerda) jelezhetik a titkárságon. Elérhetőségek: kile@menhaz.sk, tel: 7731-224. ■

Nagymegyeri diákok jártak a Menházban

Majdnem tíz éve annak, hogy a nagymegyeri középiskolában először oktattunk a zsidóságról és a vészorkozakról. Az intézménnyel azóta is folyamatos kapcsolatunk van, a korábbi történelemtanár, Varga László nyugdíjba vonulása után fiatal utódja Sörös Angéla, töretlen lelkesedéssel vette át a feladatot.

Október 18-án, már a második olyan alkalom volt, amikor nem mi látogattunk az iskolába, hanem egy busznyai nagymegyeri diák érkezett a Menházba. A háromórás interaktív foglalkozás elején a zsidó identitásról, a gyermekek zsidósághoz fűződő gondolatairól volt szó kisfilmek és modern zsidó zene segítségével Miklós Dóra vezetésével, ezután a zsinagógában Paszternák Tamás elevenítette fel a közösség történetét. A gyermekek sok kérdéssel, érdeklődve figyelték a bemutatót, megtekintették a Tóratekerceket is. A szünetben megkóstolhatták a péntek estére készülő barcheszt, majd betekintést nyerhettek a héber nyelv és a zsidó ünnepek rejtelmeibe.

A Menház falán az emlékezés jeleként koszorút helyeztek el, a program a zsidó temetőben tett sétával ért véget.

Bízunk benne, hogy érdekesen és hasznosan telt a délelőtt a diákok számára. Ezúton köszönjük a közreműködést Haas Judit irodavezetőnek és Paster-nák Antal elnök úrnak. ■

Nemzetiségek Napja

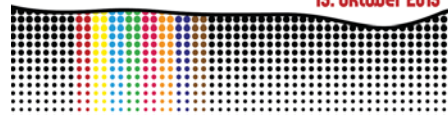
A KZSH csatlakozott a Színes Szlovákia – Nemzetiségek Napja programsorozathoz. A szokatlan esemény október 19-én, szombaton este Havdálával kezdődött, ahol közösen mond-tunk áldást a borra, fényre és az illatra, ezzel elválasztva a szombatot a hétköznapoktól. Paszternák Tamás koordinátor köszöntője után a Tevan Alapítvány irodalmi programja következett. Tevan Ildikó interaktív prezentáció keretében mutatta be tevékenységüket és két új kötetüket – Weöres Sándor és Gelléri Andor Endre műveit. Az eseményt megtisztelte jelenlétével Gelléri Ágnes, az író lánya, aki édesapja egyik novelláját olvasta fel.

Az este második felében a Komáromi Zsidó Hitközség most megjelent: Mozaikok a komáromi zsidóság történetéből című könyvét és oktatási programjainkat mutattuk meg Miklós Dóra és Paszternák Tamás vezetésével. Természetesen nem maradhatott el a finom barchesz és a kakaóskalács sem.

A program az NKA és az EZRA Alapítvány segítségével jött létre. ■

PT

Deň národnostných menšín
Nemzetiségek napja
19. október 2013

Sopronba kirándultunk

Hitközségünk idei őszi kirándulása Sopronba vezetett. Szerencsére az idő is kegyes volt hozzánk október végén, amikor egy szép vasárnapi napon útrakeltünk. Ko-

máromtól kétórányi buszozás után érkezünk meg a festői szépségű hatvanezres városba, ahol Sándor Péter, a Soproni Zsidó Hitközség elnöke fogadta közösségünket.

Délelőtt a gyönyörű belvárosban profi idegenvezető kíséretében tettünk sétát, aki közel három órában mutatta be a nevezetességeket. Ebéd előtt Sándor úr mesélt a soproni zsidóság jelenéről, majd délután megtekintettük a két középkori zsinagógát. Az egyedülálló épületek ma a helyi múzeum részét képezik. Soproni sétánk utolsó állomása a papréti zsinagóga volt, amely ma a város tulajdona, sajnos nagyon rossz állapotban van.

Hazafelé megálltunk Balfon, a munkaszolgálatosok meg-rázó emlékművénél. Itt búcsút vettünk vendéglátónktól, majd visszaindultunk Komáromba.

Köszönjük mindenkinek, aki segítette e kellemes nap megszervezését. ■

Három hónap jutott nekik, avagy a szurok és a dédszüleim

A világot járva gyakran megkérdezik az embert, honnan jött. Nem szoktam ezen a kérdésen gondolkodni, automatikusan jön a válasz: Komáromból. Bár lassan tizennégy éve élek Budapesten, az OTTHON, az mégis csak ott van valahol a Duna és a Vág összefolyásánál.

Komárno – 25. 07. 2013
Komárom, 2013. július 25.

Komárno – 26. 10. 2013
Komárom, 2013. október 26.

Itt nőttem fel, idekötnek a csodálatos gyerekkor élményei. Itt jártam bölcsődébe, óvodába. Itt koptattam a Béke Utcai Alapiskola és a Selye János Gimnázium padjait.

Nagymamám itt vitt el először a zsinagógába, a Menház ódon falai között hívtak fel 13 éves koromban a Tórához a Bar Micvámom.

Itt hallgattam a történeteket dédnagyapámról, Paszternák Zsigmond pékről, a Tolnai utcából, feleségéről, dédnagyanyámról – Paszternák Mária-ról. Hallottam a boldog komáromi éveikről, s a 30-as, 40-es évek sötét mindennapjairól. Mindig megrázott, amikor a Vészkorszak áldozatainak névsorában megláttam nagyapám három

testvérének Margitnak, Dezsőnek, Sándornak és családjainak a nevét.

Sajnos személyesen nem ismerhettem a nagyapám. Szerettem volna megkérdezni tőle, honnan volt ereje 1945-ben hazatérni a kifosztott szülői házba, szembesülni a ténnyel, hogy nincsenek többé szülei, testvérei, nem tért vissza a sógora, sógornője, az ő gyermekeik... Szerettem volna megérteni, hogy tudott Komáromban családot alapítani, újraindítani a Tolnai utcai pékséget, majd az államosítás után még hosszú évtizedekig sütni a cipókat azon a helyen, ahol elragadtak tőle mindenkit, akit szeretett.

Amikor feltettem ezeket a kérdéseket nagymamámnak, aki 1945-ben

jött Komáromba, ő mindig csak azt mondta: „Nagyapá annyira szerette ezt a várost, hogy soha nem tudott volna máshol élni. Mindazok ellenére sem, ami a családjával történt.”

A nyáron, 69 évvel az elhurcolásuk után, „visszatértek” a dédszüleim és megölt gyermekeik a Tolnai utca helyén lévő Komenský utcába. Amikor szeptemberben Izraelből hazajöttem, első komáromi utam hozzájuk vezetett. Megálltam az emlékezés kövei előtt, s hittem egy emberöltőnyire mindattól, ami velük történt, jár ennyi. Három hónap jutott nekik „oda-haza”. Ennyi engedtetett meg az emlékező botlóköveknek, mielőtt valaki vagy valakik szurkot öntöttek rájuk.

Sorsuk időtlen időkre megőrzi a sárga csillag viselésének, a komáromi gettósításnak, a családi otthonok kifosztásának és a dél-komáromi vasútállomás marhavagonjainak kitörölhetetlen emlékét, bármennyire is szeretnék azt egyesek feledtetni szóban vagy egy kanna szurokkal.

Drága Mária dédanyám, Zsigmond dédapám, Margit, Dezső és Sándor, ha rátok szurkot öntenek, az olyan, mintha rám öntenék azt.

Nem tehetek mást, példát veszek Jenő nagyapámról, s ha forró szuroktól égetve is, büszke komáromi maradok.

Köszönet annak vagy azoknak, akik másnapra letisztították a szurokkal leöntött komáromi botlóköveket! ■

PA

Fleischmann Sándorné – Wosner Anci emlékére

2013. október 30-án Tel Avivban elhunyt Fleischmann Sándorné szül. Wosner Anci néni. Dunaszerdahelyről származott. 1937-ben, 16 éves korában több fiatalal együtt Palesztinába szökött.

Ott ment férjhez a komáromi Fleischmann Sándorhoz. Gyászolja Izraelben élő két gyermeke, unokahúga Kertész Lili, akinek édesanyja Kertész Baba szül. Wosner szintén komáromi volt és testvére Wosner Imre Torontóban.

Emlékét megőrizzük!

Az információkat ezúton köszönjük Kornfeld Tibor úrnak (Dunaszerdahely). ■

Kiddus pohár ajándékba

Ősszel Komáromba látogatott Varjnorsky Teri néni Jeruzsálemből és lánya Gizike. Közöségünket egy szép kiddus pohárral ajándékozták meg. Köszönjük!

PT

Macesz rendelés

Ezúton kérünk mindenkit, hogy az 5774-es pészach ünnepére macesz, maceszliszt és bor igényüket a titkárságon leadni szíveskedjenek. Telefon: 7731-224, e-mail: menhaz@menhaz.sk

EGY ÉV IZRAELBEN

Dr. Paszternák András útinaplója

XXV. rész Öröm és gyász

(2011. augusztus 17.)

Reggelente egy kiskapun osonok be az egyetemi kampuszra. Egy egyszerű kerti kapu. Az ember lenyomja a kilincset, mintha hazamenne. Felmutatja az útlevelét a biztonsági őröknek, "Boker tov!" (Jó reggelt!), s már suhan tovább.

Tegnap délben az egyetemi közértbe mentem az ebédidőben. A mikroszkópozás monoton munka – lehet ezért is szeretem, kiskoromban, ha néhány műanyag indiánnal és állattal letettek egy sarokba, órákig el tudtam velük játszani -, néha jó egy kicsit felállni a gép mellől, kísértálni az épülethől, eltávolodni, élvezni a nyári napsütést, gyönyörködni Izrael legszebb egyetemében (a diákok szavazatai alapján kapta a kampusz ezt a címet).

Beszereztem a halas háromszög szendvicset, mellé egy kis innivalót és egy szelet kedvenc izraeli csokit (na jó csak egy egészen kicsit). A bolt közelében, útban a matematika tanszék épülete felé van egy kedvenc padom. A fejem felett lugasszerűen virágok, szemben minden csupa zöld. Csak ülök, eszek, pásztázom az ide-oda rohanó diákokat, csak nézek ki a fejemből (már megint!!!).

Eltűnődtem, vajon mennyire más lehet egy ilyen kampuszos egyetemen tanulni. Egy helyen, ahol hatalmas terek vannak, órák között lehet sétálni, beszélgetni, szökökutakban gyönyörködni, vannak boltok, posta, bank. Menyí-

re más lehet az élmény, mint a kampusznak csúfolt Lágymányoson, ahol reggel bement az ember az Északi-tömbbe, este meg kijött. Ha változatos ságra vágott a Buda felé néző oldal helyett a Dunára tekintőn telepedett le a benzolgyűrű alakú asztalhoz. Öt év egy tömbben, liftezés a földszint, a második, harmadik, hatodik között. Itt meg pálmafák, csicsergő madarak. Tényleg olyan lehet itt diáknak lenni, mint az amerikai egyetemi filmekben? Milyen lehet a kémia épület szomszédságában álló kollégiumban lakni? Barátokkal találkozni, zsinagógába menni.

Szerettem az ELTE-t, a TTK néhol hatalmas és tágas (fizikus rész), néhol szűk (kémia) folyosóit. A télen mindig hideg hajóorrot, a rántott sajtos, spagettis büfét, a bejárat feletti karzatnál és a fizikém laborok előtti kényelmes, alacsony foteleket.

ELTE vs. Bar-Ilan, nehéz kérdés. Az egyetemi éveim amúgy régen elmúltak, egy blogbejegyzést azért megérett a gondolat.

(2011. augusztus 18.)

Ha valaki végigolvasta az előző 47 blogbejegyzést, azt a megtévesztő következtetést vonhatja le, hogy Izrael egy napsütéses, békés ország, ahol vannak ugyan szociális és társadalmi problémák, de az élet a normális, megszokott mederben zajlik.

Aztán hirtelen történik valami, s az utazási irodák prospektusképei megtelnek vérrel, üvegszilánkokkal, golyó ütötte nyomokkal.

Naivítás lett volna, azt hinni, hogy

majd pont az én egyéves szentföldi látogatásom alatt köszönt be a béke. Az eddigi kilenc izraeli utam során viszonylag mindig nyugodt napokat, heteket fogtam ki.

Így volt ez egészen máig. Reggel még minden úgy indult, mint más napokon. Még mindig léghondi és világítás nélkül kezdtük a napot a laborban. Remélhetőleg a jövő héten majd orvosolják a problémákat, de most nyári szüneten van az egyetem nagy része.

Délelőtt valamikor rápillantottam a hírekre, s egy magyar oldalon olvastam először a dél-izraeli tragikus eseményekről. Az izraeli hírportálokon ekkor már percenként jöttek a hírek sebesültekről, halottakról, folyamatban lévő tűzpárbajokról. A legfrissebb hírek szerint (20:22 helyi idő szerint) 6 izraeli civil, 1 katona és 7 terrorista vesztette eddig életét a Dél-Izraelt ért összehangolt támadásban. A sérültek száma meghaladja a 30-at. A tv-ben megszakítás nélkül mennek a híradók. Élőben mutatják a Beer Sheva-i kórházba érkező, sebesültekkel teli helikoptereket. Pár perce nyilatkozott a védelmi miniszter és a vezérkari főnök, a sajtótájékoztatónak hamar vége lett, mert újabb fegyveres támadásokról jöttek a hírek. A miniszterelnök most beszél az ország lakóihoz.

A Mitzpe Ramonból (jártam ott vagy két hónapja) Eilatra tartó 392-es zöld Egged buszt érte a támadás, továbbá két autót, és a megtámadottak segítségére érkező katonák autóját.

Amikor az ember Pestről nézi, hallja, olvassa az itteni híreket, akkor is elszörnyed, pláne így van ez, ha itt a "szomszéd" utcában történik mindez. Az áldozatok nevét még nem hozták nyilvánosságra. Kik lehetnek? Talán ismerősök, rokonok, szabadságon lévő kollégák? Sokan gyászolnak ma este. S mi volt a bűnük ezeknek az embereknek? Az hogy rossz buszra szálltak, vagy a GPS rossz útra irányította őket ma dél előtt? Miközben itt Tel-Aviv elővárosában az élet megy tovább, az emberek dolgoznak, buszra szállnak, bevásárolnak a hétvégére, aközben néhány száz kilométerre a rettegés szele szántja a Negev sivatagot. Üdvözlét! Megérkeztem abba az Izraelbe, amely... erre talán nincsenek is szavak.

Együttérzés minden gyászolóval! ■

Készült az Interneten folyamatosan publikált Posztdok Napló alapján –
www.kispaszi.com

Feuerstein Azriel:

KELJFELJANCSI

8. fejezet 5. rész

Mint ahogy azt később megtudtuk, a tömeges deportálás egy nappal a mi vonatunk előtt kezdődött, amely a harmadik volt Munkács és Nyíregyháza után. 1944. május tizennegyedik és június huszonnegyedik között, azaz 41 nap alatt. 137 ilyen vonat ment a kassai állomáson keresztül, több mint 3000 zsidóval vonatonként, azaz pontosan 394156 megkínzott lélekkel. És ezek csak azok a vonatok, amelyek Kassán mentek keresztül Auschwitz felé. Vagy 100.000 lett Ausztriába deportálva és ez akkor, ha még nem vesszük számításba a halálmeneteket, és azokat, akiknek a vére vörösre festette a kék Duna vizét és azokat a tízezreket, akiket a munkatáborokban kínoztak halálra a magyarok. Meg kell érteni még egy dolgot. A hivatalos statisztikában ezek a meggyilkoltak az utódállamok számlájára vannak írva, de valójában a Felvidék, Erdély, a Délvidék és Kárpátalja zsidóságát az akkori magyar kormányok küldték a vágóhidra és az oroszlánrészüket még a „vitéz nagybányai Horthy Miklós” a lovasított tengernagy kormányzósága alatt, akit még a zsidók is valami oknál fogva valósággal szentté avattak. Még egy megjegyezni való van, minden illetékes örök szégyenére. Ez a majdnem 400.000 halálraszánt csecsemőt, gyermeket, férfit és nőt szállító 137 halálvonat mind a Kassától vagy két kilométerre lévő alagúton utazott át. Egy sikeres bombázás elég lett volna arra, hogy a megszárlást megszüntesse, vagy legalább is megzavarja. Igaz, egy sikeres szabotázsakció is megtehetette volna ugyanezt.

A délutáni órákban a vonat végre megindult. A szükségletekre szolgáló veder ekkor már tele volt. A lezárt ajtó mellett volt egy kis rés és a férfiak ezen keresztül pisiltek. Ez nem sokat segített és a vizelet kezdett kiömleni a vederből, elterjedni a padlón. Szerencsénkre, mi a távoli sarokban ültünk. Nem volt más mód, valamiképpen kitágították az ablakon lévő szögesdrótok közötti hézagot, valami edénnyel kimerték a folyadékot a vederből, kézzel kézre adva átvitték az ablakig és ott megpróbálták úgy kiönteni, hogy a fele ne

folyjék vissza, ami a nagy tolongásban nem volt sem kellemes, sem egyszerű. Hogy a többivel mi történt azt a szégyen és az undor miatt nem akarom részletezni, de mindennek, a szorongásnak, a szégyennek, az undornak, a tehetetlenségnek, megvolt a maga jól megfontolt és előre megtervezett célja, az ember egyéniségének és az önbecsülésének a széjjelzúzása.

Húszpercnyi utazás után átment a vonat az alagúton és megértettük, hogy kelet felé utazunk. Sírás, sikoltozás, hisztéria, A vagon közepén valaki meghalt és a család orvost keres. Nincs orvos, de ha lenne is, mit segíthetne? A halottat átviszik az ablakhoz és odakötik felállítva. Ezzel is több hely van. Kétórai utazás után a vonat megáll, valószínűleg azért, hogy fontosabb vonatot engedjen át. Kiabálunk, hogy nyissák ki az ajtót, hogy a szennyes vedret ki lehessen önteni. Senki ránk se néz. Estefelé, a második megállónál végre kinyitják az ajtót, hogy ki lehessen önteni a vedret, az 57 órás utazás alatt ez az egyetlen alkalom erre. Víz a kiöblítésére nincs. Még szerencse, hogy van nedves fű. A halottakat – közben már van még egy – a vagonban kell hagyni. Éjjel a vonat megint áll. Mi hárman összeölelkezve aludni próbálunk. Egyszerre puskatusal üti valaki a vagonokat kintről: „Ihr werdet alle erschossen” (mindannyian le lesztek löve) mi ez, gúny és káröröm, vagy talán figyelmeztetés? Apu megpróbál optimista lenni, mint mindig. „Azért cipelnek végig fél Európán, hogy megöljenek? Ebben nincs semmi logika.” Az igazat megvallva ebben az egész életben nem sok logika van. Apu megöleli anyut, hogy megnyugtassa, Zsuzsika és én is összebújunk a sötétben, annyi év után először. A hajnali fény elválaszt bennünket. Már szerda van és még mindig utazunk. Mindenki nagyon szomjas, de nekünk még van egy kortynyi vizünk a kulacsokban, hála anyu előrelátásának. Elekének is adunk egy kicsit, vigyázunk, hogy ne vegyék észre. Azt mondják, hogy már öt halott van, ketten megmérgezték magukat. Odasúgom apunak, hogy miért kell elrontani a németek mulatságát, de

ő nem mosolyog. Egyszer minden véget ér, ez az utazás is. A vonat lassan fékez, már estefelé van. Az ablak mellett állók mondják, hogy egy hatalmas tábor elé értünk, nagy sürgés-forgás van körös-körül. Lánccsörgés, ajtócsapódás a szomszédos vagonokból. A mi vagonunk ajtaja is kicsapódik nagy robajjal, az ajtóban egy kék-fehér csíkos pizsamaszerűbe öltözött tányérsapkát viselő alak áll és üvölt tele szájjal, mint mindenki más: „Los, los, alle heraus!” azaz egy, kettő, mindenki kifele, mindent a vagonba hagyni, a kabátokat is. Megkérdezem tőle ivritül, ennyit már tudok, hogy hol vagyunk? „Auschwitz” sűgja nekem, „Mindenkori egészséges, mindenki fiatal.” Dobálja ki az embereket, akik a lépcsőn megtorpannak.

Auschwitz?! Már hallottam ezt a nevet. Sok idő nincs gondolkodásra. Úgy látszik, itt nemrég esett az eső. A széles peron nedves aszfaltján visszatükröződnek a világító oszlopok fényei. A fegyveres S.S. katonák sora versenyt ugat a pórázon fogott farkaskutyáikkal. Egy csomó pizsamás fogoly a szokásos üvöltéssel és nógató korbácsokkal távolítja el az embereket a vagonokból viszik ki a halottakat és azokat, akik nem képesek egyedül lemászni válogatás nélkül a közeli teherautókra dobálják őket. Jól megtermett és jóltáplált, jobb minőségű pizsamába öltözöttek vörös „Capo” karszalaggal és gumicsövekkel felszerelve ütnek jobbra balra mindenkit és elválasztják a férfiakat a nőktől. Anyukám pár lépésnyire volt tőlünk, egy csoport nő magával sodorta, nem volt lehetőség egy búcsúcsókra sem. Apámat és engem egy hosszú sorba taszítanak, amely lassan halad előre. Látjuk, hogy a sor egy ragyogó csizmájú, fehérkesztyűs, szemüveges S.S. tiszt élé érkezik, akinek egy kis, fényes bot van a kezében. Utána a sor kettévál, a többség balra, a többi jobbra. Apukám előttem van. „Wie alt?” kérdezi tőle a tiszt, azaz hogy hány éves. „Fünfzig” azaz ötven, válaszolja apu, pedig csak negyvennyolc éves volt. Miért mondott többet? Talán hitt a saját optimizmusába, ki tudja? Balra lett küldve. Utána akartam menni, legalábbis azt hiszem, de a kápó rögtön jobbra dobott és a mai napig sem tudom, hogy hálával tartozom-e neki, vagy ellenkezőleg. ■

Folytatása következik...

Löwinger Mancini szakácskönyvéből

A legfinomabb bundáskenyér

Gyerekkori emlék: Szomszédunk, kedves Freund néni, akit én Nenának hívtam a háborúban elvesztette családját, a mi családunk próbálta pótolni a nagy hiányt. Egyetlen nővére lakott pár utcával messzebb. Emlékszem, néha délután együtt mentünk sétálni a közeli parkba és onnan a Nena nővéréhez. Én nagyon rossz evő voltam, a szüleim teljesen tehetetlenek voltak.

Szerintük én a levegőből éltem, mert enivalóból biztos nem. Az egyik délutáni sétálást a családi krónikában fordulópontnak minősítették. Nena nővére korai vacsorát készített bundás kenyeret, amit nemcsak, hogy nagy étvágygal megettem, de kértem még egyet. Ezt a nagy csodát sietett Nena elmesélni szüleimnek és attól a naptól a bundáskenyér szerepelt a családunk vacsorai menüjében.

Még egy gyerekkori emlék: Kivándoroltunk Izraelbe, nyári szünetben felváltva az unokatestvéremmel egymásnál nyaraltunk. Az első alkalommal, mikor én voltam a vendég, egyik reggel különleges illatokra ébredtem. Az illatok a konyhából jöttek, ahol nagybácsim készítet valamit. Csöndesen oda-lopódtam és nagy örömmel láttam, hogy bundáskenyeret készít. Rögtön kaptam egyet még mielőtt az egész család összejött volna. Nagybácsim szerint a konyha az asszonyok birodalma, de bundáskenyeret csak ő tud készíteni. Akkor tanultam meg, hogy lehet változatosan tálalni a bundáskenyeret. Az asztalra kerültek különböző lekvárok, méz, tejföl és chálvá, mindenki kedve szerint választott.

Felnőttkori emlék: Amerikába utaztam, az ottani legkedveltebb reggeli a cornflakes illetve kukoricapehely tejjel vagy joghurttal. Egyik reggel megkérdeztek, hogy szeretem a french toasztot illetve a francia pirítóst. Nem tudtam, hogy az milyen étel, de nem akartam, hogy lássák, én mennyire kíváncsi vagyok, rögtön azt válaszoltam, hogy persze, nagyon szeretem. Hamarosan két french toaszt került a tányéromra, nagy öröömre régi ismerőssel találkoztam: a bundáskenyérrel. Amerikában juharsziruppal tálalják és mellé porcukrot kínálnak, pedig a juharszirup nagyon édes. Az első kóstolás után kértem, hogy mentsenek fél az amerikai tradíciótól és engedjék meg, hogy én egy csipetnyi sót tegyek rá. Megengedték,

de maguk közt biztos gondolták, hogy a Közel- keletről jött vendégnek van még mit tanulnia.

Még egy felnőttkori emlék: Mikor egyetemista voltam, kollégiumba laktam. Minden egyes emeleten volt egy kis konyha rendes konyhai felszereléssel, de a hűtők rendszeresen üresek voltak, mert senkinek sem volt ideje bevásárolni. Néha későn és éhesen érkezünk a szobánkba. Páran összeálltunk, volt, akinél volt kenyér, másnál vaj és lekvár, harmadiknál pár zöldség, a negyediknél tej, tojás, néha egy kis túró. Egy éhes ember nagyon kreatív tud lenni, előjöttek régi emlékek kedvelt étellekről. Így lett a bundás kenyér a legkedveltebb és a leglaktatóbb ételünk. Héberül szimplán rántott kenyérnek hívjuk a bundás kenyeret meg a french toasztot is.

A mai trend: Már sokszor említettem, hogy tradicionális ételek modern változást kapnak az egészségi trendek miatt. Sok év fog eltelni, míg megállapítják, hogy kinek volt igaza, az „old school“-nak illetve a tradíciónak vagy a modern

irányzatoknak. Például fehér kenyér helyett lehet használni barna lisztből készítették, vagy rozskenyeret vagy gluténmentes kenyeret. Vajban vagy olajba sütés helyett lehet sütőben sütni a bundás kenyeret. A következő ajánlat új bundába öltözteti a kenyeret.

Sült bundáskenyér ricotta túróval és gyümölcssel

Hozzávalók: 12 szelet kenyér, 2 tojás, 1 pohár tej, 2 kávéskanál porcukor, 1/2 kilo ricotta túró, 1 pohár apróra vágott gyümölcs.

Elkészítése: A két tojást felverjük, hozzáteesszük a tejet és a porcukrot. A kenyérszeleteket megforgatjuk a maszszában és vajjal enyhén kikent tűzálló tepsibe rakjuk. Az első sorra kenünk ricotta túróval és rá apróra vágott gyümölcsöt. A következő sorokat hasonlóan rakjuk. Előremelegített sütőben fél óráig sütjük.

Sült bundás kenyér ricotta túróval és padlizsán szeletekkel.

Elkészítése: a fenti recept szerint dolgozunk, a gyümölcs helyett sütőben vagy olajban sült padlizsán szeleteket rakunk rá. ■

Jó étvágyat!

Orna Mondschein

Téli szünet

AKomáromi Zsidó Hitközség Chanukától január végéig téli szünetet tart. A titkárság és a könyvtár folyamatosan várja az érdeklődőket. Programmal legközelebb a 2014-es polgári évben jelentkezőnk. Mindenkinek jó pihenést kívánunk! ■

Dokumentumokat, tárgyakat, fotókat várunk!

AKomáromi Zsidó Hitközség vár minden, a komáromi és a környék falvaival kapcsolatos tárgyat, fotót, dokumentumot készülő közösségi múzeumához. Amennyiben az eredetit szeretné megtartani, másolatokat is szívesen fogadunk. Személyes leadás a titkárságon lehetséges. E-mail-es leadás: kile@menhaz.sk, postai címünk: ŽNO Komárno, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia. ■

PT

Végállomás: Kijev

Nyári, észak-kelet európai kalandozásom utolsó állomása az ukrán főváros, Kijev volt. Mindössze egy napot tartózkodtam itt, ebből adódóan nem juttott sok időm a város nevezetességeinek alapos feltérképezésére. Mit tesz ilyenkor a zsidó hagyományok iránt fogékony turista? Beüti a Google-be, hogy „Jewish Kiev”.

Első találat: Babij jar, második találat: Babij jár. Olyan ismerős is ez a Babij jár számomra. Mi történt itt? Kijevben található? 1941. szeptember végén 2 nap alatt több mint harminc-

Egy Dávid csillag alakú szoborra leszek figyelmes, később pedig egy hatalmas menórára, melynek szélén koszorúk találhatók.

Ennyi lenne az egész, sehol sem lát-

ezer zsidót irtottak ki a Kijev városának akkori külterületén található árokban. Nem győztem megkeresni a térképen a helyszínt. Az egyik metróval lehetett eljutni a tragédia színhelyére. Amikor a felszínre érkezik az ember nem tűnik fel semmi különös, olyan, mintha egy hatalmas parkban lenne, viszonylag jó a levegő, tisztaság van, emberek jönnek mennek. A metróállomástól balra és jobbra is füves terület található. Irány a bal oldali rész, hátha van valami emléke az itt történeteknek. Egy padon horogkeresztre leszek figyelmes; jó helyen járok...- állapítom meg szomorúan. Nem adom fel, ha az a 33 000 hittestvérem kibírta abban a korban (vagyis ki kellett bírnia), akkor nekem is tovább kell mennem - ugyan nehéz lépéssel - a történetek helyszínéig. Sokáig menetelve nem találtam semmit, aztán egy kis szobor, ukrán felirattal, sajnos nem értem. Haladjunk tovább, egy focipálya, mely tiszta por, szélén egy hatalmas emlékkő. Mi lehet ez? Csak nem egy tábla az áldozatok tiszteletére? De igen... Még tovább...

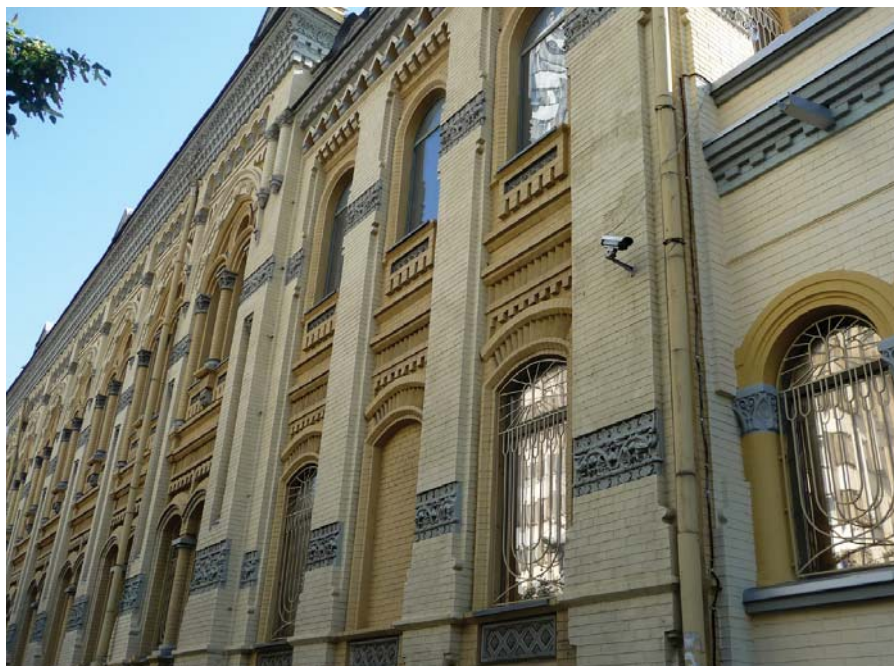
tam az árkot... A meleg nyári napon, kevés ivóvízzel a táskájában minden lépését meggondolja az ember. Ha már itt vagyok, akkor muszáj átmennem a park jobb oldalára is. És itt volt, megtaláltam a történelem egyik szörnyű helyszínét. Mellettem két né-

ni szomorú arccal konstatálja, hogy ők is fellelték Babij járt. Egyikük nyakában Dávid csillag. Lemásznak az árokba, ha ők mennek, nekem is mennem kell. Így is történt. A terület méreteiből adódóan nehéz elképzelni, hogy hogyan fért el 33 ezer ember. Mégis miért történt mindez? Az árok szélén helyi lakosok iszogatják a sört, gyermekeik játszanak, fogalmuk sincs arról, hogy hol vannak. Mélyen felháborít a dolog. Ellátogatok a monumentális emlékműhöz, elhelyezek egy követ. Elég egy kő harmincháromezer emberért?

A Babij jári sokk után gondoltam, hogy a mai zsidóság után is kéne érdeklődnöm. A szállásomtól két percre megtaláltam a Brodsky zsinagógát, mely mellett kóser étterem található. Internetes keresgélés után megtudtam, hogy a városban született Tevje, a tejesember című könyve által világhírűvé vált Solem Áléjhem és Golda Meir, egykori izraeli miniszterelnök-nő is. Tevje megalkotójának lakásműzeuma semmi különleges élménnyel nem szolgált. Solem Áléjhem egy-két személyes tárgyát, kéziratait és a méltán híres, későbbi Hegedűs a háztetőnről készült plakátokat mutatott be.

Sajnálatos módon Golda Meir és Kijev kapcsolatának felfedezésére nem volt időm. Remélem, egyszer még eljutok, az egyelőre eléggé elmaradott térség nagyvárosába, ahol a boltok a kommunizmus éveire emlékeztetnek, mind az elrendezés, mind az árak tekintetében. ■

Miklós Dóri

Smolou obliali spomienkové dlažobné kocky

V júli tohto roku bolo pri vchode do školy na Komenského ulici v Komárne inštalovaných päť kovových dlažobných kociek ako pamiatka na rodinu Paszternákovcov. Tu stál pred vojnou dom a pekáreň Zsigmunda Paszternáka.

V roku 1944 sa spolu so svojou rodinou a tromi dospelými deťmi stal obeťou holokaustu. V Komárne neostala po nich ani stopa. V júli im inštaláciou dlažobných kociek spomienky nemeckého sochára Güntera Demniga postavili pamätník. Komárno sa stalo štvrtým mestom na Slovensku, ktoré sa zapojilo do tohto projektu. Dnes niekto smolou obliali tieto dlažobné kocky.

Židovská náboženská obec v Komárne podala trestné oznámenie na políciu a zároveň upozorňuje na to, že v meste sa v ostatnom čase množia prípady popierania holokaustu a preja-

vov antisemitizmu, nezriedka vo vzdelávacích inštitúciách, preto považuje za bezpodmienečne potrebné vzdelávať a vychovávať mládež a študentov v školách nášho mesta, ako aj v školách v zriaďovateľskej pôsobnosti Nitrianskeho vyššieho územného celku a cirkví v tematike histórie komárňanskej židovskej komunity a židovstva vo všeobecnosti.

Židovská náboženská obec v Komárne žiada vedenie mesta Komárno, aby poskytlo pomoc pri očistení pamätníkov nevinných obetí. ■

PT

Zasadanie vedenia

Vedenie ŽNO v Komárne zasadalo 18. novembra (?). Predseda Antal Paszternák referoval o jubilejnom roku 2014, o zasadaní ÚZ ŽNO, ktoré sa uskutočnilo v Galante a o prípravných prácach. Zoltán Kollár hovoril o aktuálnych otázkach obnovovacích prác. Zanedlho sa začnú práce na dvore a na jar sa bude robiť rekonštrukcia priečelia domu na Ulici Eötvösa 9. V budove Menházu, na mieste, kde bola predtým predajňa textilu, založíme komunitné múzeum, a ak budeme mať možnosť, tak miestnosť spojíme so sálou Zoltána Wallensteina, čím vytvoríme v zimnom období väčší priestor na realizáciu akcií vo vykurovanej miestnosti.

Tamás Paszternák oboznámil prítomných s programami budúceho obdobia. Vedenie ŽNO prijalo úlohy súvisiace so zameraním na sociálnu situáciu členov a poskytnutím potrebnej pomoci. V diskusii aktívne vystúpila Ing. Alica Weisssová a dr. Tomáš Novák. Na rokovaní vedenia sa zdôraznila potreba vzdelávacej činnosti, hovorilo sa o budúcnosti komunity a možnostiach aktivizovania pasívnych členov. ■

Prosíme vás o dokumenty, predmety a fotky

ŽNO v Komárne vás prosí zo rôzne predmety, fotky a dokumenty z Komárna a okolia do pripravovaného múzea. V prípade, že si chcete ponechať originály, radi prijmeme aj kópie. Môžete ich priniesť osobne na sekretariát, alebo zaslať e-mailom: kile@menhaz.sk, poštou na adresu: ŽNO Komárno, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia. ■

Vedomostná súťaž

Židovská náboženská obec v Komárne pri príležitosti jubilejného roka 2014 (100. výročie úmrtia komárňanskeho rabína Ármina Schnitzera, 100. výročie vypuknutia 1. svetovej vojny a 70. výročie holokaustu) vyhlasuje vedomostnú súťaž pre všetkých záujemcov.

Vekové kategórie:

- deti do 15 rokov
- študenti stredných škôl (do maturity)
- študenti vysokých škôl
- dospelí – do 120 rokov

Kategórie:

- fotografia
- poézia
- novela, esej
- kresba, maľba, grafika, socha, koláž, plagát
- krátky film

Témy:

- Židia v prvej svetovej vojne
- Obdobie holokaustu
- Židovské komunity v období pred a medzi svetovými vojnami
- Čo by si urobil proti antisemitizmu?
- Židovské komunity dnes
- Izrael
- Spomienkové formy
- Ármin Schnitzer

Termíny:

Termín odovzdania súťažných diel: 30.4.2014. Súťažné diela budú osobne prezentované – odovzdávanie cien sa bude konať. 8.6.2014.

Hodnotné ceny. Súťažné diela možno vo všetkých kategóriách a vo všetkých vekových kategóriách odovzdať v maďarskom i slovenskom jazyku. Odmenené diela budú uverejnené v Spravodajcovi a budú vystavené v budove Útulku (Menház).

Vítazi súťaže budú odmenení hodnotnými cenami. Súťažné diela bude hodnotiť odborná porota. Vedomostná súťaž sa uskutoční s finančnou podporou Inštitútu Bálinta Balassiho.

Vaše dotazy očakávame na adrese kile@menhaz.sk. Súťažné diela žiadame zaslať (odovzdať) v 1 vytačenom exemplári a elektronickou cestou na adresu kile@menhaz.sk. Korešpondenčná adresa: Židovská náboženská obec v Komárne „Súťaž“, Eötvösova ulica 15, 94501 Komárno, Slovakia. ■

Boli sme na výlete v meste Sopron

V tomto roku sme boli na výlete v Soproni. Mali sme šťastie, počasie bolo voči nám milosrdné a jedno pekné nedeľné dopoludnie koncom októbra sme sa vybrali na cestu. Z Komárna sme po dvojhodinovej ceste autobusom dorazili do malebného mesta, ktoré má šesťdesiat tisíc obyvateľov. Privítal nás predseda tamojšej ŽNO Péter Sándor.

Pred obedom sme sa v sprievode profesionálneho turistického sprievodcu poprechádzali krásnym, obnoveným centrom mesta, v priebehu troch hodín sme navštívili jeho pozoruhodnosti. Pán Sándor nám porozprával o dnešnom živote Židov v meste, poobede sme navštívili dve synagógy pochádzajúce zo stredoveku, ktoré dnes tvoria časť mestského múzea. Poslednou zastávkou bola synagóga v Papréte, ktorá je v majetku mesta a je v dezolátnom stave.

Cestou domov sme sa zastavili v meste Balf pri monumentálnom, šokujúci pamätník postavenom na pamiatku tých, ktorí slúžili na nútených prácach. Tu sme sa rozlúčili

s hosťiteľmi a vrátili sa do Komárna. Ďakujem každému, kto prišiel a aj tým, ktorí nám pomohli v organizácii tohto pekného a príjemného dňa. ■

PT

Menház navštívili študenti

Už uplynulo desať rokov odvtedy, ako sme začali vyučovať na strednej škole vo Veľkom Mederi o židovstve a o období hrôzy. Odvtedy udržujeme priebežný kontakt so školou. Po odchode bývalého profesora dejepisu Lászlóa Vargu do dôchodku prevzala jeho úlohu oduševnená mladá profesorka Angela Sörös.

18. októbra to bolo už po druhýkrát, že nie my sme išli do školy, ale do Menházu prišiel autobus plný žiakov. Na začiatku interaktívneho zamestnania odznali myšlienky detí o ich vzťahu k židovstvu. Dóra Miklós pomocou filmu a modernej židovskej hudby študentom priblížila tematiku a následne v synagóge Tamás Paszternák oboznámil poslucháčov s dejinami miestnej komunity. Študenti pozorne sledovali program, mali celý rad otázok a prehliadli si aj zvitky Tóry. V priebehu prestávky ochutnali barches, upečený na sobotu a nahliadli do tajomstiev hebrejčiny a židovských sviatkov.

Na stenu Menházu umiestnili pamätný veniec. Program sa ukončil prechádzkou v židovskom cintoríne.

Veríme, že toto doobedie bolo zaujímavé a užitočné pre

študentov. Touto cestou vyjadruje vďaka za pomoc riaditeľke kancelárie Judite Haasovej a predsedovi ŽNO Antalovi Pasternákovi. ■

Pestré Slovensko – Deň národností

ŽNO v Komárne sa zapojilo do seriálu programov Pestré Slovensko – Deň národností. Táto nezvyklá večerná udalosť sa začala v sobotu večer 19. októbra havdalou, keď sme spoločne predniesli požehnanie na víno, na svetlo a vôňu, čím sme oddelili sobotu od všedných dní. Po zdravení koordinátora Tamása Paszternáka nasledoval literárny program Nadácie Tevan. Ildikó Tevan v rámci interaktívnej prezentácie predstavila ich činnosť a dva nové zväzky

kníh od autorov Sándora Weöresa a Andora Endre Gellériho. Svojou prítomnosťou nás poctila dcéra spisovateľa Ágnes Gelléri, ktorá prečítala novelu svojho otca.

V druhej polovici večera sme predstavili knihu vydanú ŽNO Komárno – Mozaika zo života Židov v Komárne a takisto aj náš vzdelávací program. Túto časť viedla Dóra Miklós a Tamás Paszternák. Samozrejme, na stoloch nechýbal chutný barches a kakaový koláč.

Program sme mohli realizovať pomocou Národného kultúrneho fondu Maďarska a Nadácie Ezra. ■

PT

Korene nás volajú – Svetové stretnutie komárňanských Židov

Pri príležitosti 70. výročia holokaustu usporiada ŽNO v Komárne II. ročník svetového stretnutia komárňanských Židov. Popri prežívších očakávame aj potomkov tých, ktorí pochádzali z nášho mesta alebo z okolia. Program bude prebiehať v slovenčine, maďarčine a v angličtine. Očakávame rodákov z každej generácie!

Termín: 6.-8. júna 2014

Plánovaný program: piatok: otvorenie Židovského komunitného múzea v Menháze, slávnostné uvítanie soboty a kóšer večera, sobota: Šachrit, rozhovory, prehliadka mesta, stretnutie s vedením mesta, havdala, premietanie filmu, nedeľa: Deň martýrov – spomienka v cintoríne a v synagóge.

Registrácia: kile@menhaz.sk. Prosíme Vás, aby ste s touto výzvou oboznámili Vašich známych a priateľov! Každého srdečne uvítame! ■

Zimná dovolenka

ŽNO bude na zimnej dovolenke od Chanuky do konca januára. Sekretariát a knižnica priebežne očakávajú záujemcov. S programom sa najbližšie prihlásime v občianskom roku 2014. Prajeme Vám príjemný odpočinok! ■

Môžete si objednať kóšer pečivo

Kóšer pečivo si môžete objednať najbližšie na **piatok 29. novembra 2013**. Objednávky na barches a iné výrobky nahláste, prosím, na sekretariát najneskôr **do stredy 27. novembra**. Kontakt: kile@menhaz.sk, tel: 7731-224. ■

Žiadame Vašu podporu

Vážení čitatelia!

Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodaja, údržbu budov a obnovu cintorína.

Od 1. januára 2008 môžete zasielať peniaze na nasledujúce účty (je možnosť platiť osobne na sekretariáte, ako aj poukázanie peňazí šekom):

Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900- Slovenská sporiteľňa alebo
10103804/5200- OTP Slovakia

Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovenská republika

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX
Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno

alebo

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX
Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Ďakujeme!

Krátke správy

☆ Spravodajcu, Komárňanskú židovskú náboženskú obec a klub Šalom podporili: Alena Bugárová, Alexander Wohlsstein, dr. Rácz Mihály (Tata), Jakobovits Dezső (Győr) a darcovia, ktorí si priali zostať v anonymite. Ďakujeme!

☆ Našu Malú knižnicu Bélu Spitzera sme obohatili novými knihami v slovenčine, ako aj v maďarčine. Aj naďalej čakáme na čitateľov!

☆ V mesiaci októbri sme v Menháze prijali viacerých návštevníkov. Aj v budúcnosti Vás srdečne očakávame!

☆ Zostavili sme program jubilejného roku 2014, ktorý zverejníme v decembrom čísle Spravodajcu.

☆ Historik Miroslav Michaela sa zaoberá minulosťou našej komunity. Nedávno nám poslal dar, ktorý pochádza z roku 1870 a obsahuje stanovy náboženskej obce. Požiadali sme Katarínu Potokovú, aby stanovy preložila z nemčiny do slovenčiny. Ďakujeme!

☆ Aj naďalej očakávame Vaše návrhy na programy a akcie. Prosím, zašlite ich na adresu: kile@menhaz.sk.

☆ V novembri premietnu v Bratislave film Susi a Petra Scheinerových o židovskej komunite v Komárne s názvom Naivné sny.

Kidušový pohár ako darček

Nedávno bola u nás v Komárne na návšteve teta Teri Vajnorszká s dcérou Gizkou z Jeruzalema. Našej komunite darovali pekný pohár na kiduš. Ďakujeme pekne! ■

Objednávka macesu

Touto cestou žiadame každého, aby odovzdal svoju objednávku na sviatok Pesach v roku 2014 – na maces, macesovú múku a víno. Telefón: 7731-224, e-mail: menhaz@menhaz.sk. ■

Interaktívne zamestnanie

Menház navštívili študenti z Veľkého Medera. Náš článok na strane 3.

Chanukový koncert Eszter Bíró

Klub Šalom Židovskej náboženskej obce v Komárne touto cestou pozýva každého záujemcu na stretnutie pri príležitosti sviatku Chanuka, ktoré sa uskutoční **v nedeľu, 1. decembra 2013 o 14.00 hodine** v budove Útuku (Menház).

Program: Chanukový koncert Eszter Bíró

Eszter Bíró sa pri príležitosti sviatku Chanuka pripravuje na zvláštny koncert. Medzi veselými, dojemnými i zádumčivými melódiami budú hebrejské, jidišské, tradičné i chanukové piesne, okrem toho niekoľko nových maďarských pesničiek z jej súčasného repertoáru z programu s názvom Trochu sem, trochu tam. Vystúpenie Eszter Bíró teda osloví aj dospelých i deti, aby bol Sviatok svetiel ešte jasnejší. Speváčka Eszter Bíró vydala tri sólové platne, na jar vyšla jej prvá obrázková knižka a cédečko pre deti s názvom Hudobná zvieracia abeceda. Ako herečka účinkuje v hlavných úlohách mnohých hudobných inscenácií (Fantóm opery, Mozart!, Miss Saigon), stvárnila hlavnú ženskú úlohu vo viacerých krátkych filmoch a v celovečernej snímke Zázrak v Krakove. V rokoch 2002 – 2008 pôsobila ako sólistka formácie Budapest Klezmer Band. V jej medzinárodnej kariére zohrala dôležitú úlohu spolupráca s Al Di Meolom a svetoznámy súborom La Fura Dels Baus z Barcelony, ako aj víťazstvo na Festivale Eurovízie mladých talentov. V súčasnosti koncertuje po celej krajine spolu s Mariann Falusi s programom Trochu sem, trochu tam, resp. so svojím detským programom Hudobná zvieracia abeceda. V lete so svojou skupinou koncertovala v New Yorku, Washingtone a vo Viedni. Po piatich rokoch ju môžu diváci opäť vidieť na javisku v úlohe Melanie v muzikále Odviate vetrom – vystúpila v šopronskej Aréne v rámci Segedínskych letných hier a od 13. decembra bude túto úlohu stvárňovať v budapeštianskej Operete. ■

Každému čitateľovi prajeme príjemné strávenie sviatku Chanuky!

Prednáška o Chanuke

O sviatku Chanuka bude hovoriť nadväzujúci rabín Gábor Fináli. Gábor Fináli je poslucháčom Židovskej univerzity, náboženský vedúci juhopeštianskej synagógy a predstaviteľ viacerých židovských organizácií. V minulosti bol niekoľkokrát našim hosťom pri príležitosti rôznych sviatkov.

V druhej časti programu očakávame každého so šiškami, drejdelom, tamborou a pre deti máme pripravené zaujímavé darčeky. Prineste so sebou aj vnúčence! ■

Sút'áž v pečení šišiek

Židovská náboženská obec v Komárne vyhlasuje pri príležitosti sviatku Chanuka súťaž v pečení šišiek. Každý môže na podujatie klubu Šalom priniesť šišky alebo latky, ktoré sám pripravil. Jedlá prihlásené do súťaže budú hodnotené porotou. Tí, ktorí sa umiestnia na prvých troch miestach, budú odmenení hodnotnými darčekom. Srdečne očakávame každého účastníka súťaže. ■

Pozvánka

Pozývame Vás na nasledujúcu prednášku Otvorenej univerzity Židovskej univerzity – v Komárne: **11. decembra 2013 – streda o 16:00 hod.**

Dr. Alfrédné Schöner: Kedy a čo je-me? Prečo je židovská kuchyňa košer?

Vstup je bezplatný. Program by sme nemohli realizovať bez pomoci maďarského Národného fondu pre kultúru a Nadácie Ezra. ■

